

LR premjerei
Ingridai Šimonytei

Geografas Aringas Kristoforas Gorodeckis

LR Seimo pirmininkei
Viktorijai Čmilytei – Nielsen

LR Prezidentui
Gitanui Nausėdai

LR Seimo Nacionalinio saugumo
ir gynybos komiteto pirmininkui
Laurynui Kasčiūnui

LR Krašto apsaugos ministrui
Arvydui Anušauskui

Kopijos
LR Seimo nariams

2021-02-03

Viešas kreipimasis dėl „slaptų“ Rusijos karinių bazių Lietuvoje panaikinimo

Visuomeninio tyrimo metu išaiškėjo:

1. Lietuvos valstybės teritorijoje „slaptuose“, dabar įvairių UAB ir privačių savininkų priedanga Rusijos (RF) kariškių tebevaldomuose požeminiuose objektuose (PO) yra paliktos kelios priešlėktuvinių raketų „Iгла“ baterijos bei grupės jas aptarnaujančių kariškių. Jų buvimą Lietuvoje oficialiai pripažino ir Rusijos Užsienio reikalų ministerija (RURM) savo notoje NATO vadovybei prieš pat Lietuvos priėmimą į šią organizaciją, motyvuodama tuo savo prieštaravimą.
2. Be raketų „Iгла“ visoje eilėje iš tokių PO yra palikta ir kitokios rūšies (viename netgi cheminių) ginklų.
3. Šios keblios situacijos ištakos glūdi tuometinio, ką tik išrinkto LR prezidento A.M. Brazausko ir jo perorganizuotos (pašalinant iš jos Rusijos *deržavininkams* nenuolaidų pirmąjį vadovą Česlovą Stankevičių ir kt.) LR derybinės delegacijos žodiniuose ir raštiškuose pažaduose palikti Rusijos žinioje, ir po oficialaus jos kariuomenės išvedimo, kai kuriuos jos PO Lietuvoje. Taip Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos tvarkaraščio (grafiko) sutartis buvo dar galiausiai papildyta ir anksčiau užstrigusia Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos sutartimi bei vėliau ją konkretizuojančiais dokumentais. Ko pasekoje, Rusijos *deržavininkai*, kalbant A.M. Brazausko žargonu, išdūrė Lietuvą – slapta, dalyje jų, palikdama igliškas ir kitą ginkluotę bei Lietuvoje įsipilietinusius kariškius.
4. Kruopščiai vykdant minėtus pažadus (daugiausia A.M. Brazausko prezidentavimo ir premjeravimo metu), buvo pabaigti, dar prieš išvedant iš Lietuvos Rusijos kariuomenę, pradėti vykdyti jai tebeaktualių PO konservavimo ir užmaskavimo darbai, leista šias teritorijas privatizuoti, perduodant jas įvairiems su Rusija susijusiems UAB bei privatiems asmenims. Dalį jų net atimant iš LR KAM. Be to buvęs „*istribitėlius*“ Vytautas Petkevičius tapo Lietuvos Seimo NSG komiteto pirmininko pavaduotoju, o minėtų PO neliečiamybę užtikrinantys asmenys buvo įdarbinti Lietuvos valstybės

saugumo departamento (VSD), Lietuvos Krašto Apsaugos ministerijos (LRKAM) Antrojo skyriaus ir keliuose kitose valstybinių institucijų vadovybėse. Vienas iš tokių asmenų į aukštas pareigas VSD buvo perkeltas tiesiai iš Rusijos Šiaurinio karinio miestelio štabo.

5. Rusijos valdžioje įsitvirtinus revanšistiniams *deržavininkams*, pastebėtas jos aktyvumas ir keliuose iki tol pilnai užkonservuotuose PO. Į kai kuriuos PO slapta atgabenta papildoma ginkluotė. (Vienas iš „Avia Baltica“ lakūnų buvo išmestas iš darbo vien už tai, kad atsisakė pasirašinėti važtaraščius, kuriuose buvo nurodomos civilinės prekės, kai iš tikrųjų sraigtasparniu į Lietuvą buvo gabunami ginklai.). Valdant V. Putinui dalis PO virto naujomis Rusijos „slaptomis“ karinėmis bazėmis Lietuvoje, papildžiusiomis buvusias prieš tai.

6. Gintarą Bagdoną paskyrus vadovauti už žvalgybą ir kontržvalgybą atsakingų Operatyvinių Tarnybų departamentui (AOTD), jis buvo neutralizuotas, iš jo išstumiant tokius tam besipriešinusius patriotus kaip Kęstutį Kaminską, o dalį jų nužudant specialiomis priemonėmis. Apie panašius įvykius VSD, visuomenė plačiau sužinojo tik po Vytauto Pociūno nužudymo, jo drąsios žmonos dėka.

7. Po to, kai 2018 metais išleidau knygą „Šimtmečio akibrokštas“, kurioje atskleidžiau dalį faktų apie šią problemą, - toliau tęsiasi bent jau oficialus jos ignoravimas.

Nors šioje knygoje paviešinti faktai ne tik pasitvirtino, bet ir toliau vykstant visuomeniniam tyrimui pasipildė naujais. (Prof. Vytautas Landsbergis, įtraukdamas šią knygą į savo vardo bibliotekėlę, tuo lyg ir pripažino, kad joje parašyta tiesa...) Tą paliudijo ir vienas iš Lietuvai stojant į NATO buvusių LR Seimo NSG komiteto narių. Pasak jo, nors tai esanti karinė paslaptis, Lietuvai stojant į NATO už Lietuvos saugumą atsakingos tarnybos žinojo apie tris Rusijos aktyviai tebenaudojamus PO Lietuvoje. Du iš jų sutapo su mano nurodytais minėtoje knygoje. Tai – raketinė bazė po Siesarčio ežeru netoli Molėtų ir dalis užslėptų PO buvusioje sovietinėje karinėje bazėje šifru B-2 miškuose prie Šventosios upės tarp Veprių ir Ukmergės. O apie trečią – iš vokiečių sovietinės kariuomenės perimtą požeminę povandeninių laivų remonto ir poilsio bazę Juodkrantėje jau buvo papasakoję spaudoje patys juodkrantiškiai, o ir nelabai man pasirodė jis aktualiu, nes ten lyg ir nėra priešlėktuvinių raketų. (O visgi Rusijos kariškiams ir šis PO yra aktualiu!). Raketų „Igla“ yra palikta ir kitur, pavyzdžiui viename iš užslėptų PO Šiaurės Rytų Lietuvoje.

Viena iš knygos „Šimtmečio akibrokštas“ oficialaus ignoravimo (Rusijos GRU to neignoravo ir bandė įvairiais būdais su manimi susidoroti), priežasčių yra susijusi su tuometinės valdančios daugumos lyderio Ramūno Karbauskio įsipainiojimu į šią problemą, matyt dėl priverstinio *atkato*, nusiperkant sklypą prie Kauno marių, po kuriomis yra svarbus Lietuvai neperduotas Kruonio hidroakumuliacinės elektrinės statybos metu jos priedangoje nuo Pilionių pusės, pastatytas sovietinis karinis objektas su atsarginiu išėjimu į minėtąjį sklypą. Išmontavus prie Amalių buvusią radiolokacinę stotį Rusijos kariškiams tapo aktualus radarų iškėlimas kitoje vietoje. Tad jie, matyt panorėjo, kad būtų aptvertas tam didelis sklypas: tai elnių auginimo, tai žvaigždžių stebėjimo per Palemono ir Petrašiūnų gamyklų dūmų užtemdytą dangų, pretekstu, įrengiant čia tam radarais apkarstytą observatoriją; tai galiausiai, kai tai jau tapo nauju politiniu anekdotu, - bibliotekėlės vaikams įrengimu šioje atkampioje vietovėje. Visgi šlagbaumais ir video kameromis ir šią vietą pavyko jiems atsikąsti.

8. Mūsų žiniomis už Lietuvos saugumą atsakingos tarnybos, kaip ir visuomeniniai tyrėjai, jau žino daugumą pačių svarbiausių Rusijos (RF) „slaptų“ karinių PO Lietuvoje ir, vieno narsiai rūpestingo inžinieriaus dėka, turi kai kurių iš jų, statybinius planus. Bet dalis šių tarnybų pareigūnų virto prie esamos situacijos prisitaikiusiais chameleonais, o kiti kaip ir mes (visuomeniniai tyrėjai) laukia nuoseklaus šios problemos politinio sprendimo.

9. Vykstant visuomeniniam PO tyrimui išaiškėjo, kad Rusijos *deržavininkai* įsigydami kontrolinius akcijų paketus ir kitais būdais jau yra užvaldę daugelį svarbių žiniasklaidos priemonių Lietuvoje, tad joms dabar neleidžiama imtis tokių kaip ši problema tyrimo.

10. Nežiūrint atkaklių mūsų pastangų, iki šiol nepavyko net sustabdyti tolesnio „slapto“ Rusijos karinio tvirtinimosi Lietuvoje. Pavyzdžiui: Prezidentei Daliai Grybauskaitei sukliudžius Šiaulių savivaldybės sutarčiai dėl sklypo šalia Zoknių karinio aerodromo nuomos su Rusija susijusiai UAB, po to šis sklypas, su užkonservuotu ir užslėptu jame septynių aukštų kariniu PO, vis tiek buvo išnuomotas kitai UAB; 2019 m. LR VSD perdavė Turto bankui, o šis pardavė 30 ha dydžio sklypą (buvusį Pietinį karinį miestelį Vilniuje) su itin svarbiais PO, nors prieš tai LR KAM perdavė šį sklypą VSD kaip ypatingai slaptą teritoriją.

11. Ypatingą grėsmę Lietuvai kelia PO esantis šiauriniame Santariškių mikrorajono Vilniuje paribyje. Paaikškėjo, jog tai ir yra 1994 -ais metais tarptautinės žaliųjų organizacijos „Green peace“, remiantis informacijos šaltiniu Rusijoje, ieškota požeminė cheminio ginklo gamykla pastatyta sovietinės okupacijos metu. Ši požeminė gamykla kartu su požeminiais cheminio ginklo ir kitokios amunicijos požeminiais sandėliais Visoriuose gali virsti Lietuvai ne ką menkesne ekologine katastrofa nei galimas atominės elektrinės Astrave sprogimas.

12. Didelę grėsmę Lietuvos nacionaliniam saugumui kelia ne tik atskiri PO ir juose esanti ginkluotė bei Lietuvos valstybės kaip patikimos NATO narės kompromitacija, bet ir tai, kad Vilniuje didelė dalis šių PO per kelis tunelių statybos etapus yra sujungti į vieną sistemą. Tuoj po Antrojo Pasaulinio karo pabaigos požeminėmis perėjimais buvo sujungta dalis PO ir antžeminių pastatų Vilniaus miesto centrinėje dalyje. 1983 metais nuo Šiaurinio Vilniaus miesto pakraščio buvo iškastas 3 m. pločio tunelis su visa eile 2 m. pločio atšakų iki KGB PO sistemos Tauro (Pamėnkalnio) kalne. Vėliau tiesiai iš Pietinio karinio miestelio Liepkalnio mikrorajono gale buvo iškastas kitas 3 m pločio su 2 m atšakomis tunelis, kurio įrengimas vyko iki pat Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo paskelbimo. Į Pietinį karinį miestelį, kuriame buvo įsikūręs PO projektavimo biuras ir toje srity specializavosi statybinis batalionas, buvo sugabenti įspūdingi metropolitenu statybai naudojami įrengimai. Pasak vieno iš informacijos šaltinių tunelių sistemą – šiaurė-centras-pietūs Vilniaus mieste per Tauro kalną kerta dar kitas tunelis, kurio viena iš atšakų, siekianti net Lentvario priešlėktuvinių raketų bazę. Ši sudėtinga požeminė sistema grėsminga ypač tuo, kad bet kada iki jos dar galima iškasti tunelį iš Baltarusijos pusės ir karinio konflikto atveju į sostinės gynėjus būtų pliekama iš priekio ir iš užnugario. Nes 1993-1994 m. tarptautinis su Rusija susijęs SAF statybos koncernas užbetonavo ir užmaskavo tik dalį išėjimų iš šių tunelių Vilniaus centrinėje dalyje.

13. Be tokių įdomių PO, kurie tiesiai bei jų atšakomis yra prijungti prie šios požeminės sistemos šiaurės kryptimi kaip: KGB PO Tauro kalne, KGB sandėlių PO Linkmenų g., atsarginė požeminė KGB vadavietė po vienu iš pastatų buvusiam šiauriniame kariniame miestelyje, karinių sandėlių PO prie buvusio Visorių karinio miestelio, cheminio ginklo gamyklos PO Santariškių šiauriniame paribyje, karinio objekto PO prie Molėtų plento, yra dar vienas itin egzotiškas ir itin įžūliai naudojamas PO po Šiaurine Gulbinų ežero dalimi. Tai mūsų žiniomis buvusi ir esama pagrindinė Rusijos kariškių Lietuvoje vadavietė, požemine atšaka sujungta su šiauriniu tuneliu. Šiaurės vakariniame Gulbinų ežero šlaite, akį maloniai patraukia gelžbetoninė siena su horizontalia plokštuma – tai nuo ežero pusės atskrendančių sraigtasparnių nusileidimo aikštelė. Bet egzotiškiausia tai, kad sovietmetis sugrižo, o gal ir nebuvo niekada išėjęs ir iš Gulbinų pionierių stovyklos (kuri tarnavo priedanga šiam kariniam objektui) antžeminės dalies, sumodernėjo tik jos butaforinis apipavidalinimas. Ši ne tik tvorų ir šlagbaumų, bet ir apsauginių saugoma teritorija taip ir nebuvo perduota nei LR KAM, nei LR VSD. Dabar ją po privatizacijos nusipirkus Hermio bankui čia kartu su savo šeimomis įsikūrė daugumoje su minėtu PO susiję Rusijos (RF) tarnaujantys kariškiai. Daug menkesnės svarbos karinė vadavietė yra PO po naujokų šaukimo punkto (karinio komisariato) pastatu Naujininkuose. Ji irgi turi antžeminę sraigtasparnių nusileidimo aikštelę. Šis PO yra prijungtas prie Pietinio tunelio. Panašių užslėptų PO – buvusių karinių vadavietėčių yra ir kituose Lietuvos miestuose. Pavyzdžiui, Panevėžyje, Kaune, Klaipėdoje.

Gerbiama Lietuvos valstybės Premjere, kiti Lietuvos vadovai ir Seimo nariai, nežiūrint kai kurių aukštas pareigas Lietuvoje turinčių valdininkų *pragmatiškojo zukiatriušiškumo*, atėjo metas baigti Lietuvoje dviveidiškai melagingą politikavimą. Pradėti tai kviečiu nuo šios problemos paviešinimo, sutelkiant jos sprendimui Lietuvos tautą ir jos sąjungininkus NATO. Kviečiu tuoj pat atskleisti visus susitarimus su Rusija dėl PO ir juos teisiškai iširti, palyginant su panašiais dokumentais Latvijoje ir Estijoje.

Kadangi ši problema jau įgavo gangrenišką pobūdį, siūlau ją spręsti etapiškai:

1. Problemos ir su ja susijusių dokumentų paviešinimas ir valstybinių institucijų bei visuomenės sutelkimas šios problemos sprendimui.
2. Organizacinis pasirengimas, lygiagrečiai parengiant integracijos į Lietuvos civilinį gyvenimą socialinę programą Rusijos (RF) dabar slapta tarnaujantiems kariškiams.

2.1 LR AOTD ir LR VSD dar esminis nei lig šiol reorganizavimas.

2.2 Tuo pat metu būtina parengti ir priimti bei paviešinti taikaus socialinio integravimosi, su atitinkamom socialinėm garantijoms, programą tiems kariškiams, kurie dabar gyvena Lietuvoje, bet dažniausiai grynai iš materialinių paskatų tebetarnauja Rusijos Federacijai. Šį veiksma būtina atlikti labai kruopščiai, rūpestingai ir geranoriškai, taip toliau tęsiant Lietuvos kaip tolerantiškai ir išmintingai visas problemas sprendžiančios valstybės istorinę misiją ir tradiciją. Tarnyba prižiūrint PO jiems šiuo metu yra virtęs vieninteliu jų dabartinius socialinius įgūdžius atitinkančiu verslu. Dalis iš jų galėtų tapti puikiais gidais po šį daug turistų pritraukiantį militaristinį egzodą.

3. Trimis bangomis perimti visus užslėptus PO arba bent jau jų kontrolę.

3.1 Kadangi tie PO negali ilgą laiką gyvuoti karinėje parengtyje be jų antžeminės dalies, būtina su jais susijusias teritorijas ryžtingai nacionalizuoti ir perduoti (dažnu atveju sugražinti) LR KAM žinion.

3.2 Pradėti derybas su Rusijos Federacijos vadovybe dėl ginkluotės iš tų PO Lietuvoje išgabenimo. Manau, kad jei Rusijos (RF) vadovybė sutiktų geranoriškai tai padaryti bei perduotų Lietuvai visų šių PO techninę dokumentaciją ir leistų atlikti jų ištyrimą bei nuolatinį jų inspektavimą, - galima būtų dalį jų vėl užkonservuoti, dalį panaudoti civilinėms reikmėms (pavyzdžiui tunelius požeminiam transportui), taip ištesint, kad ir išprievartautą, todėl neteisėtą nuo pat jo davimo pradžios, pažadą, jog: „laisva valia Rusijos palikta infrastruktūra nepasinaudotų NATO“. Tai yra, antrąją PO neutralizavimo banga siūlau perimti svarbiausius iš jų fiziškai arba bent jau pasiekti jų kontrolės.

3.3 Trečiaja banga, Rusijos vadovybei bendradarbiaujant ar ne šios problemos sprendime, galiausiai teks perimti ir visų Lietuvoje užslėptų, tiek aktyvuotų, tiek ir užkonservuotų PO kontrolę.

Prieš kreipdamasis dėl šios problemos sprendimo, kiek tik sugebu, kuo viešiau per keletą pastarųjų metų bandžiau pradžioje tai padaryti kreipdamasis į atskirus Lietuvos vadovus ir atitinkamas institucijas. Bet niekas neišdrįso nei inicijuoti, nei imtis šios problemos sprendimo. Tad, dabar nematau kitos išeities, kaip kreiptis į jus ir tiesiai į Lietuvos tautą dar viešiau. Esu pasirengęs, jei tik išliksiu iki to momento gyvas šiame biologiniame kūne, viešai atsakyti LR Seimui į galimai dėl šio kreipimosi iškilsiančius klausimus. Jei pagaliau bus imtasi labai rimtai spręsti šią problemą, pagal savo galimybes sutinku padėti ir gerb. Krašto apsaugos ministrui tam, kad tai vyktų kuo sparčiau ir kuo racionaliau.

Papildoma informacija: www.dvasinio-atgimimo-sajudis.lt, knyga Šimtmečio akibrokštas ir jos papildymai; straipsniai: A.K. G „Lietuvos išdavystės akivaizdoje“ + papildymas; Vytautas Sinkevičius, „Rusijos kariuomenės išvedimas iš Lietuvos: To laikotarpio užrašų fragmentai“ žurn. „Nepriklausomybės sąsiuviniai“ 3(5) 2013m.

Su nuoširdžia jums pagarba Aringas Kristoforas Gorodeckis

